

12. februar 2025

2024-5

All. nr./notatnr.:
2023-145-0003-42
Sull./sagsbeh.: LR

Uacceptabelt at kommunen ikke håndhævede afgørelse om anbringelse og ikke traf afgørelse om hjemgivelse, inden børnene flyttede hjem

Ombudsmanden modtog en klage fra A over, at Kommuneqarfik Sermer-sooq ikke havde besvaret hans henvendelse om hjemgivelse af hans to børn.

Kommunen traf den 25. november 2022 afgørelse om anbringelse af børnene uden for hjemmet med samtykke. Børnene blev anbragt den 2. december 2022. Børnene havde samvær med forældrene i julen. I forlængelse heraf blev børnene boende hos A.

A anmodede den 2. februar 2023 kommunen om at få hjemgivet børnene.

Den 10. maj 2024 traf kommunen afgørelse om hjemgivelse af børnene.

Ombudsmanden fandt det uacceptabelt, at kommunen ikke håndhævede afgørelsen om anbringelse, samt at kommunen ikke traf afgørelse om hjemgivelse, inden børnene flyttede hjem. Ombudsmanden fandt det uacceptabelt, at der gik over et år, før kommunen traf afgørelse om hjemgivelse af børnene.

Ombudsmanden fandt det endvidere kritisabelt, at kommunen ikke foretog en konkret og individuel vurdering for hvert af børnene i forhold til,

hvorvidt kommunen burde have truffet en afgørelse om hjemgivelse med tilhørende klagevejledning over for det enkelte barn.

Ombudsmanden henstillede, at kommunen i overensstemmelse med børnestøtteloven fremadrettet sikrer, at der træffes en afgørelse om hjemgivelse, før et barn, der er anbragt uden for hjemmet, flytter hjem.

Ombudsmanden henstillede endvidere, at kommunen i overensstemmelse med børnestøtteloven fremadrettet sikrer, at kommunen i forbindelse med en afgørelse om hjemgivelse foretager en vurdering af, om et barn bør meddeles en afgørelse med tilhørende klagevejledning.

Ombudsmanden bad kommunen om at meddele, hvad ombudsmandens henstillinger giver kommunen anledning til at foretage sig.

Da der efter ombudsmandens opfattelse blev begået fejl og forsømmelser af større betydning i sagen, gav ombudsmanden Lovudvalget i Inatsisartut og kommunalbestyrelsen meddelelse om udtalelsen i henhold til ombudsmandslovens § 23.

(Udtalelse af 20. december 2024, j.nr. 2023-145-0003)

Jeg udtalte herefter:

1. Hvad har jeg undersøgt?

1.1. Jeg har ved min behandling af sagen valgt alene at forholde mig til, at A's to børn, der var anbragt uden for hjemmet med samtykke, permanent flyttede hjem, uden at kommunen traf afgørelse om hjemgivelse.

Jeg bemærker, at jeg ikke har forholdt mig til grundlaget for anbringelsen af børnene, herunder formålet med anbringelsen. Jeg har endvidere ikke forholdt mig til spørgsmålet om, hvorvidt formålet med anbringelsen var nået eller ikke

længere understøttede formålet, da kommunen traf afgørelse om hjemgivelse af børnene.

Jeg har ligeledes ikke forholdt mig til de hjælpeforanstaltninger, som kommunen traf afgørelse om i forbindelse med sin afgørelse om hjemgivelse af børnene.

Jeg har endelig ikke forholdt mig til øvrige dele af kommunens sagsbehandling, herunder om kommunen har efterlevet relevante sagsbehandlingsretlige regler.

Jeg henviser herved til § 14, stk. 1, i inatsisartutlov nr. 7 af 1. juni 2017 om Ombudsmanden for Inatsisartut, hvorefter ombudsmanden afgør, om en klage giver tilstrækkelig anledning til undersøgelse.

1.2. Jeg har flere steder i min udtalelse taget udgangspunkt i dansk litteratur og Folketingets Ombudsmands praksis, i det omfang jeg ikke selv tidligere har haft lejlighed til at beskæftige mig med tilsvarende problemstillinger. Det skyldes, at retsgrundlaget i Grønland i det væsentligste er identisk med retsgrundlaget i Danmark. Hvor retsgrundlaget i Grønland efter min opfattelse ikke er identisk med retsgrundlaget i Danmark, har jeg anført dette.

Min udtalelse er opbygget således:

- Afsnit 2: Sagen kort
- Afsnit 3: Retsgrundlaget
- Afsnit 4: Kommunens synspunkt
- Afsnit 5: Min vurdering

Jeg bemærker, at der følger en sagsfremstilling efter min udtalelse.

2. Sagen kort

Den 25. november 2022 traf kommunen afgørelse om anbringelse uden for hjemmet af børnene med morens samtykke.

Den 2. december 2022 blev børnene anbragt i familiepleje.

Den 12. december 2022 meddelte plejefamilien kommunen, at plejefamilien ikke længere ønskede at have børnene i pleje.

Den 20. december 2022 indstillede kommunen børnene til anbringelse på et døgntilbud via selvstyret.

Den 20. december 2022 meddelte kommunen moren, at plejefamilien ikke længere ønskede at have børnene i pleje. Kommunen meddelte tillige, at børnene blev indstillet til anbringelse på et døgntilbud. Det blev aftalt, at børnene skulle have samvær med forældrene fra den 21. december 2022 til den 6. januar 2023, eller indtil børnene fik en plads på et døgntilbud.

Den 23. december 2022 traf kommunen afgørelse om ændret anbringelsessted for børnene til anbringelse på et døgntilbud.

Børnene opholdt sig i X By sammen med forældrene fra den 21. december 2022 til den 6. januar 2023, hvor moren rejste på uddannelse. Børnene var herefter sammen med deres far, A, i X By.

Den 17. januar 2023 tog A hjem til Bygd Z med børnene, da han ikke længere kunne vente på, at børnene fik plads på et døgntilbud.

Den 2. februar 2023 meddelte moren kommunen, at moren ville overdrage forældremyndigheden til A. Dertil tilkendegav A over for kommunen, at han gerne ville beholde børnene hjemme hos sig. Det blev på et møde besluttet, at børnene skulle blive hos A, og at der skulle indhentes bekræftelse på, at moren ville overdrage forældremyndigheden til A. Det fremgik ikke af notatet, om det var et internt møde, eller om A deltog i mødet.

Kommunen udarbejdede en socialfaglig undersøgelse om B og C. Begge undersøgelser er dateret den 25. januar 2023 og er opstartet den 13. december 2022. Undersøgelserne blev afsluttet henholdsvis den 14. april 2023 og den 19. maj 2023. Det fremgik, at A fik forældremyndigheden over B den 13. marts 2023 og

over C den 23. marts 2023. Det fremgik endvidere af begge undersøgelser, at det vurderes, at børnene skal bo hos A.

Den 10. marts 2023 foretog en sagsbehandler et hjemmebesøg hos A. A nævnte, at han ikke ville væk fra sine børn. C udtrykte ønske om at blive boende hos sin far, og B udtrykte, at hun ikke havde noget imod, at de var kommet hjem til deres far. Sagsbehandleren oplyste over for A, at eftersom der var plads til børnene hos ham, ville kommunen vurdere sagen om anbringelse i døgntilbud.

Den 19. maj 2023 var det kommunens vurdering, at C skulle blive boende hos sin far, hvilket han ikke havde noget imod.

Den 23. oktober 2023 klagede A til mig over, at kommunen ikke havde besvaret hans henvendelser om hjemgivelse af børnene.

Den 30. oktober 2023 anmodede A kommunen skriftligt om at få børnene hjemgivet.

Den 6. maj 2024 foretog kommunen et hjemmebesøg hos A og afholdt samtaler med ham og børnene om hjemgivelse.

Den 10. maj 2024 traf kommunen afgørelse om hjemgivelse af børnene til A.

3. Retsgrundlaget

3.1. Anbringelse og hjemgivelse

Reglerne om anbringelse uden for hjemmet er reguleret i §§ 27 og 28 i inatsisartutlov nr. 20 af 26. juni 2017 om støtte til børn med senere ændringer (herefter børnestøtteloven). Dertil er der mulighed for at træffe afgørelse om akut anbringelse efter børnestøttelovens § 6.

I nogle tilfælde skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet med forældremyndighedsindehavers samtykke. Er barnet fyldt 15 år, skal kommunalbestyrelsen desuden indhente skriftligt samtykke fra barnet.

Det fremgår af børnestøttelovens § 50, stk. 1. Børnestøttelovens § 27, stk. 1, er affattet således:

"§ 27. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om at tilbyde anbringelse uden for hjemmet, når den socialfaglige undersøgelse efter § 45 viser, at anbringelse uden for hjemmet vil være af væsentlig betydning for at imødekomme barnets særlige behov for støtte."

I andre tilfælde skal kommunalbestyrelsen uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og barnet træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet. Tilfældene fremgår af børnestøttelovens § 28, stk. 1, som er affattet således:

"§ 28. Kommunalbestyrelsen skal, uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og barnet, træffe afgørelse om, at barnet skal anbringes uden for hjemmet, hvis der er en åbenbar risiko for, at barnets trivsel, sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af:

- 1) utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet,
- 2) fysisk eller psykisk vold, vanrøgt eller seksuelle overgreb,
- 3) misbrugsproblemer, kriminell adfærd eller andre svære sociale vanskeligheder hos barnet eller i barnets nærmiljø, eller
- 4) andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller i barnets nærmiljø."

En anbringelse uden for hjemmet skal ophøre, og barnet skal hjemgives, når formålet med anbringelsen er nået, når anbringelsen ikke længere opfylder sit formål, eller når den unge fylder 18 år. Følgende fremgår af børnestøttelovens § 40:

"§ 40. Støtteforanstaltninger, særlige støtteforanstaltninger og skærpede støtteforanstaltninger, jf. bestemmelserne i kapitlerne 7-9, samt enhver form for efterværn, skal ophøre, når målene med dem er nået, eller når støtteforanstaltningerne ikke længere understøtter formålet med støtten.

Stk. 2. Støtteforanstaltninger efter denne Inatsisartutlov ophører i øvrigt, når barnet fylder 18 år, medmindre kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om iværksættelse af efterværn, jf. § 42."

Det følger af børnestøttelovens § 41, at kommunalbestyrelsen skal foretage visse sagsbehandlingsskridt inden en afgørelse om hjemgivelse kan træffes. Kommunalbestyrelsen skal bl.a. sikre, at forældremyndighedsindehaveren er i stand til at opfylde barnets behov, afholde en samtale med barnet, samt udarbejde en handleplan.

Indtil der træffes en afgørelse om hjemgivelse, skal kommunen opretholde en afgørelse om anbringelse.

Følgende fremgår af bemærkningerne til § 41, stk. 1, i børnestøtteloven:

”Til stk. 1

Bestemmelsen stiller krav om at kommunalbestyrelsen i undersøgelsesperioden, altså før der kan træffes afgørelse om anbringelsens ophør, skal have afklaret 5 væsentlige forhold.

[...]”

Der er ikke i børnestøtteloven eller anden lovgivning hjemmel til, at forældremyndighedsindehaveren kan have et anbragt barn boende hjemme indtil kommunalbestyrelsen træffer en afgørelse om hjemgivelse.

Anmoder forældremyndighedsindehaver om at få et barn hjemgivet, skal kommunen træffe afgørelse om enten hjemgivelse eller om anbringelse uden samtykke. Dette gælder uanset, om den oprindelige anbringelse er sket med eller uden samtykke.

3.2. Sagsbehandlingstid

Der er ikke i børnestøtteloven fastsat regler for sagsbehandlingstid i forbindelse med kommunens behandling af en anmodning om hjemgivelse.

Der er endvidere ikke fastsat generelle regler for myndigheders sagsbehandlingstid, hverken i landstingslov nr. 8 af 13. juni 1994 om sagsbehandling i den offentlige forvaltning med senere ændringer (herefter sagsbehandlingsloven) eller anden lovgivning.

Det følger dog af god forvaltningsskik, at sager skal behandles så hurtigt som det er muligt og forsvarligt. Jeg henviser til min tidligere udtalelse, sag 2019-2, afsnit 4.2., hvor jeg henviste til tidligere sager – f.eks. sagen, der er optrykt i min beretning for 2009 under pkt. 5-7-2. Følgende fremgår endvidere af selvstyrets "Vejledning om sagsbehandlingsloven" (af Grønlands Hjemmestyre, Lovkontoret, december 1994):

"199. Det selvfølgelige krav om, at alle sager, der behandles i den offentlige forvaltning, skal behandles så enkelt, hurtigt og økonomisk som muligt, gælder i særlig grad sager, hvori enkeltpersoner eller private selskaber, institutioner, foreninger m.v. er part.

[...]

204. Sagsbehandlingsloven indeholder ikke generelle regler om sagsbehandlingstiden. Baggrunden herfor er bl.a., at de opgaver, der udføres af den offentlige forvaltning, er af så forskellig karakter og omfang, at det ikke vil være muligt i en lov, der skal gælde for hele den offentlige forvaltning, at fastsætte bestemte regler for sagsbehandlingstiden, som med rimelighed vil kunne håndhæves ved domstolene.

Derimod kan der på baggrund af folketingets ombudsmands udtalelser om, hvad der med hensyn til sagsbehandlingstiden må antages at følge af almindelig god forvaltningsskik, gives nogle vejledende regler om sagsbehandlingens tilrettelæggelse, herunder om underretning til den, der er part i en sag, om den forventede sagsbehandlingstid.

Ombudsmanden har i nogle afgørelser også peget på, at myndigheden med henblik på at sikre, at sager ikke henligger i længere tid, inden afgørelsen træffes, og at sager ikke bliver glemt og derfor ikke afgjort, bør oprette tilstrækkeligt *effektive erindringssystemer*."

I sag 2019-2 anførte jeg endvidere, at:

”Hvad der kan anses for en rimelig sagsbehandlingstid, kan således ikke besvares generelt, men beror på en konkret vurdering af den enkelte sag.

Ved vurderingen af, om en myndighed har behandlet en sag med den fornødne hurtighed, må der udover den samlede sagsbehandlingstid også tages andre forhold i betragtning, herunder hensynet til partens behov for og interesse i, at der træffes en hurtig afgørelse, sagens karakter, kompleksitet, omfanget af de undersøgelser, som myndigheden skal foretage, og myndighedens sagsbehandlingstid i tilsvarende sager.

Jeg har i en række yderligere sager udtalt mig om myndigheders sagsbehandlingstid. Jeg henviser bl.a. til en sag der er optrykt i min beretning for 2011 under punkt 5.7.1., samt min beretning for 2005, s. 56 f. (dansk udgave) og s. 69 (grønlandsk udgave). Sidstnævnte sag indeholder henvisninger til en del ældre praksis fra mit embede. Jeg henviser endvidere til sagen 2018-3, der er offentliggjort på min hjemmeside.

Efter min opfattelse er retsgrundlaget på dette område i det væsentligste identisk i Grønland og Danmark. Jeg henviser derfor afslutningsvist til beskrivelsen af kravene til offentlige myndigheders sagsbehandlingstid i dansk juridisk litteratur, herunder bl.a. Niels Fenger m.fl., Forvaltningsret (2018), s. 688 ff. og Hans Gammeltoft-Hansen m.fl., Forvaltningsret, 2. udgave (2002), s. 903 f.”

I 2019-2 udtalte jeg, at i en sag, som 2019-2, hvor en forældremyndighedsindehaver anmoder om at få hjemgivet et barn, der er anbragt med samtykke, bør en kommune tage stilling til, om anmodningen kan imødekommes, inden for uger eller højst få måneder.

Jeg henviser endelig til sag 2023-5, som er offentliggjort på min hjemmeside 2023-5 samt til min Myndighedsguide om sagsbehandlingstid.

3.3. Klageberettigede

En kommunes afgørelse om hjemgivelse skal træffes over for forældremyndighedsindehaverne. Afgørelsen skal leve op til sagsbehandlingslovens regler og bl.a. indeholde en klagevejledning, jf. sagsbehandlingslovens kapitel 6 og 7.

Det fremgår dertil af børnestøttelovens § 60, stk. 2, at børn er klageberettigede i deres egne sager.

Følgende fremgår af bemærkningerne til denne bestemmelse:

”Til stk. 2

Bestemmelsen fastslår, at et barn er klageberettiget. Dette tiltag er indført i Inatsisartutloven for at sikre barnets rettigheder som fastsat i FN’s Børnekonvention. Alle børn har ret til at blive hørt og inddraget i alle forhold vedrørende barnet, og udvidelsen med klageret er en markant styrkelse heraf. Bestemmelsens udgangspunkt er, at alle børn uanset alder kan klage, men af hensyn til beskyttelsen af barnet må den kommunale forvaltning i sin klagevejledning af barnet, sikre, at der foretages en konkret, individuel vurdering i hver enkelt sag, om hvorvidt barnet er modent nok til at forstå konsekvenserne af en klagesag. Sådanne hensyn og overvejelser bør indgå i forvaltningens klagevejledning af barnet, og skal oplyses overfor barnet i forbindelse med klagevejledningen.”

Det fremgår ikke af bestemmelsen, om børn, der har ret til at klage, skal have en vis alder. Udgangspunktet er, at ethvert barn uanset alder har ret til at klage. Dette forudsætter, at barnet har fået en for barnet forståelig afgørelse samt klagevejledning. Kommunalbestyrelsen skal derfor foretage en konkret og individuel vurdering i den enkelte sag af, om barnet er modent nok til at forstå konsekvenserne af afgørelsen og en eventuel klagesag.

I sag 2020-5 udtalte jeg, at det er min opfattelse, at en afgørelse om hjemgivelse eller afslag på hjemgivelse er af stor betydning for forældremyndighedsindehaveren og barnet. En afgørelse om hjemgivelse eller afslag på hjemgivelse bør derfor meddeles skriftligt, uanset at forældremyndighedsindehaver og barnet er enige i afgørelsen.

Jeg henviser dertil til min tidligere udtalelse, som er offentliggjort på min hjemmeside, sag 2023-5. Jeg henviser endvidere til en artikel i min beretning for 2023 "2.2 Børns ret til at klage, når kommunen træffer afgørelse om anbringelse uden for hjemmet eller om hjemgivelse".

4. Kommunens synspunkt

Ved brev af 8. januar 2024 oplyste kommunen følgende:

"Forvaltning for Børn og Familie vil i første omgang undskylde for den lange sagsbehandlingstid der har været, i forbindelse med [A's] ansøgning om hjemgivelse af, [B], cpr.: [...], samt for [C], cpr.: [...].

Forvaltning for Børn og Familie, kan overfor Ombudsmanden for Inatsisartut oplyse at Forvaltningen pr. 30.10.2023 skriftligt har modtaget en ansøgning om hjemgivelse af børnene [B] samt [C], fra faderen [A].

Forvaltning for Børn og Familie har i tiden været udfordret med sygemeldinger og manglende sagsbehandlere der kunne tage over i sagsforløbet. Desuden har Forvaltning for Børn og Familie været udfordret i at kunne komme til [Z Bygd], for at undersøge de hjemlige forhold. I denne forbindelse har Forvaltning for Børn og Familie ansat en rejsende sagsbehandler, der vil fokusere på kommunens bygder og øvrige byer.

Forvaltning for Børn og Familie må på det nuværende grundlag beklage ventetiden overfor [A], men Forvaltningen prioriterer behandlingen af [A's] ansøgning om hjemgivelse af [B] samt [C]."

Kommunen oplyste den 25. april 2024 følgende:

"Vedrørende [A's] klage

Orientering om sagens videre forløb

Vi kan fra Forvaltning for Børn og Familie oplyse, at [A's], [...] ansøgning om hjemgivelse ellers skulle have været opstartet, men på grund omstændighederne kunne man ikke foretage tjenesterejser til [Z Bygd], så man har afventet ansættelse af en rejsende sagsbehandler.

Nuværende planer er således:

- Fra den 6. maj til den 8. maj tager den rejsende sagsbehandler til [Z Bygd] for at foretage samtaler med barnet og forælderen, hvordan børnene har det i hjemmet og høring om hvordan det har været for faren af have børnene hjemme.
- Efter turen til [Z Bygd] laver den rejsende sagsbehandler indstilling om hjemtagelse eller afslag, det er chefen, der tager stilling til det.
- Hvis hjemtagelsen tillades, så skal der laves en skriftlig beslutning, og derfra vil hjemtagelsen være registreret i systemet.
- Men, hvis der er afslag om hjemtagelse, så vil man forsøge samarbejde med [A] fra sagens status.

Efter hjemkomsten fra [Z Bygd] så skal sagen i første omgang vurderes, og der laves en indstilling til beslutning hurtigst muligt, på nuværende tidspunkt kan man ikke fastsætte en dato, men man regner med ca. to måneder for rejse og administrativt arbejde." (Mit embedes oversættelse).

Den 10. maj 2024 oplyste kommunen følgende:

**"Vedrørende: Opfølgning af [A's] klage
Afgørelse efter bygdeturen i [Z Bygd]**

Den 25. april 2024 meddelte vi skriftligt, at når bygdeturen er gennemført, så ville vi skriftligt vende tilbage med status på ovennævnte.

Nu er bygdeturen efterhånden gennemført, og sagsbehandleren har således oplyst følgende status.

Den 6. maj 2024 besøgte familiesagsbehandleren hjemmet, og vurdering foretages efter betingelserne og hjemmet blev undersøgt og blev efter vurdering godkendt.

Den 8. maj 2024 var der samtale med [B], og der blev samtidig drøftet om hendes kommende ophold på elevhjemmet i august 2024 i [X By]. Det er tydeligt, at der er sket fremskridt i forhold til de emner man skal tage op under samtalen. Børnene lever trygt i hjemmet, og ud fra deres ønske om hjemgivelse til deres far blev taget til efterretning, og sagsfremstillingen skal udarbejdes med indstilling om støtte.

Den 7. maj blev sagsfremstillingen med henblik på hjemgivelse af børnene udarbejdet og den blev godkendt.

Aktuelt er nærværende brev til afgørelse om hjemgivelse ved at blive udarbejdet, og den vil blive sendt til børnenes far [E] [jeg går ud fra, at der skal stå [A], min bemærkning]. Familien har også godkendt indstilling til BFC, således vi kan følge med i familien. Hermed har vi færdigbehandlet sagen herfra." (Mit embedes oversættelse).

Kommunen udtalte ved brev af 25. juni 2024 følgende:

"Hermed en redegørelse

1. Mor som på det tidspunkt havde forældremyndigheden gav samtykke til anbringelse for [C] og [B] dateret 24. november 2022 som vedlægges. [A] fik forældremyndigheden pr. 13. marts 2023

Børnene blev anbragt hos en plejefamilie i [X By] 2. december 2022

2. Børnene kom hjem til forældrene 22. december 2022 for at holde jul sammen med dem, begge forældre kom til [X By] fra [Z Bygd] hvor moren [D] fik at vide at plejefamilien ville give slip på børnene og at sagsbehandleren nu arbejde på at de i stedet skulle anbringes ved en døgninstitution. Børnene kom hjem til forældrene mens der ventes på en institutionsplads.
3. 23. juni 2023 blev der foretaget en samtale med [A] og børnene (moren var flyttet til [Å By]) i [Z Bygd]. Efter samtale med [C] og [B] samt [A] meddelte sagsbehandleren at der ville arbejdes på at anbringelse på en døgninstitution annulleres.
4. Hvorfor der ikke blev truffet en afgørelse om hjemgivelsen før maj 2024 skyldes desværre mangel på sagsbehandler. Afgørelsesbrev vedr. hjemgivelse vedlægges som bilag".

5. Min vurdering

5.1.

A's to børn blev den 2. december 2022 anbragt uden for hjemmet med samtykke. I forbindelse med samvær i julen 2022 blev børnene fra den 21. december 2022 boende hos A.

Den 2. februar 2023 tilkendegav A, at han gerne ville beholde børnene hjemme hos sig. Det blev besluttet, at børnene skulle blive hos A, og at der skulle indhentes bekræftelse på, at moren ville overdrage forældremyndigheden til A. Jeg bemærker, at det ikke fremgår, om A deltog i det møde, hvor det blev besluttet, at børnene skulle blive hos A. Det fremgår desuden ikke, hvorvidt kommunen informerede A om beslutningen.

Der blev herefter arbejdet videre på socialfaglige undersøgelser for begge børn, som blev afsluttet henholdsvis den 14. april 2023 og den 19. maj 2023. Det fremgår af undersøgelserne, at begge børn ønskede at blive boende hos deres far, ligesom A udtrykte ønske om at have børnene hos sig.

Kommunen traf den 10. maj 2024 afgørelse om hjemgivelse af børnene.

Det er min vurdering, at kommunen skulle have opretholdt afgørelse om anbringelse, indtil kommunen havde foretaget de nødvendige sagsbehandlingsskridt, inden en eventuel afgørelse om hjemgivelse, og inden børnene blev hjemgivet.

Det er endvidere min vurdering, at kommunen måtte anse A's tilkendegivelse den 2. februar 2023 om, at han gerne ville beholde børnene hjemme hos sig, som en anmodning om hjemgivelse af børnene.

Det er som følge heraf min vurdering, at kommunen burde have truffet afgørelse om enten anbringelse uden samtykke eller om hjemgivelse af børnene inden for uger eller højst få måneder herefter.

Jeg finder det uacceptabelt, at kommunen ikke håndhævede afgørelsen om anbringelse, samt at kommunen ikke traf afgørelse om hjemgivelse inden børnene flyttede hjem.

Jeg finder det endvidere uacceptabelt, at der gik over et år, før kommunen traf afgørelse om hjemgivelse af børnene.

Jeg finder på baggrund af de modtagne akter ikke, at kommunen foretog en konkret og individuel vurdering af, hvorvidt det enkelte barn var modent nok til at forstå konsekvenserne af afgørelsen om hjemgivelse og en eventuel klagesag med henblik på, om børnene skulle have en afgørelse med klagevejledning.

Dette finder jeg kritisabelt, da det er en forudsætning for, at et barn kan få mulighed for at varetage sine rettigheder, sådan som det er hensigten med børnestøttelovens § 60, stk. 2.

Jeg henstiller, at kommunen i overensstemmelse med børnestøtteloven fremadrettet sikrer, at der træffes en afgørelse om hjemgivelse, før et barn, der er anbragt uden for hjemmet, flytter hjem.

Jeg henstiller endvidere, at kommunen sikrer, at kommunen i forbindelse med afgørelse om hjemgivelse foretager en vurdering af, om et barn bør meddeles en afgørelse med tilhørende klagevejledning.

Jeg beder kommunen om at meddele mig, hvad mine henstillinger giver kommunen anledning til at foretage sig.

Da der efter min opfattelse er begået fejl og forsømmelser af større betydning i sagen, har jeg givet Lovudvalget i Inatsisartut og kommunalbestyrelsen meddelelse om udtalelsen i henhold til ombudsmandslovens § 23.

Jeg har sendt en kopi af dette brev til A.

Nærværende udtalelse vil i anonymiseret form blive offentliggjort på min hjemmeside og omtalt i min beretning for 2024.

SAGSFREMSTILLING

Den 24. november 2022 samtykkede D til, at børnene, B og C, kunne anbringes uden for hjemmet. Det fremgår af samtykkeerklæringen, at den omfattede, at børnene kunne komme på venteliste til anbringelse på et døgntilbud, at børnene kunne komme til lægen med plejefamilien, at der kunne indhentes oplysninger og til, at plejefamilien kunne få lavet pas til børnene.

Den 25. november 2022 traf kommunen afgørelse om anbringelse af børnene uden for hjemmet med samtykke. Afgørelsen er stilet til D og A. Følgende fremgår bl.a. af afgørelsen:

”Og I, [D] og [A], er enig i det og samarbejder om det, og at i som forældre-myndighedsindehavere viser også, at forholdene gør, at jeres børn [B] og [C] skal anbringes i en døgninstitution eller hos en plejefamilie, som i har givet jeres accept for.” (Mit embedes oversættelse)

Den 30. november 2022 foretog kommunen en faglig vurdering vedrørende C om baggrunden for iværksættelse af foreløbig støtte/anbringelse uden for hjemmet.

Det fremgår af et journalnotat af 2. december 2022, at børnene blev anbragt hos en plejefamilie samme dag.

Det fremgår bl.a. af en e-mail af 30. november 2022 fra plejefamilien til kommunen, at plejefamilien højst kan have børnene i akutperioden og helst til plejemoren rejser den 29. december 2022.

Der foreligger et udateret journalnotat, om at børnene den 20. december 2022 blev indstillet til anbringelse i et døgntilbud via selvstyret.

Det fremgår af et journalnotat af 21. december 2022, at kommunen den 15. december 2022 har haft en telefonisk samtale med plejemoren på baggrund af plejefamiliens ønske om ikke længere at ville have børnene i pleje. Det fremgår af notatet bl.a., at plejefamilien den 12. december 2022 har ønsket, at børnene snarest muligt bliver anbragt et andet sted.

Det fremgår af et journalnotat af 21. december 2022, at kommunen ringede til moren og oplyste, at plejeforældrene agter at slippe børnene igen, og at børnene blev indstillet til døgninstitution. Af notatet fremgår følgende:

”Der blev ringet til moren, [D], om, at plejeforældrene agter at slippe børnene igen. At der foretages tiltag om indstilling til døgninstitution. Moren er ærgerlig over, at de flyttes og sagde, at man ikke burde anbringe dem et andet sted.

Jeg spurgte ind til afholdelse af jul, hun svarede med, at de kommer til [X By] for at holde jul, de ankommer 21-12-2022 ca. kl. 18:00. Familien ([A], [D], [B], [C]) har fundet en 3-værelses i [...], hvor der er plads til dem. [D] oplyste, at hun skulle til [Å By] den 6. januar. [A] bliver i [X By] indtil den 11. januar.

Samværet med børnene bliver fra 21-12-2023 til 6. januar, eller indtil børnene får plads i en døgninstitution.

Moren blev orienteret om, at der søges gennem selvstyret om døgninstitutionsplads. Det kunne hun forstå, og havde ikke noget imod anbringelsen.” (Mit embedes oversættelse)

Den 23. december 2022 traf kommunen afgørelse om ændring af anbringelsessted for børnene til døgntilbud. Afgørelsen er stilet til begge forældre.

Der foreligger et skema til handleplan for C. Handleplanen er dateret den 27. december 2022. Flere felter er ikke udfyldt, og handleplanen synes ikke færdig og er ikke underskrevet.

Der foreligger et skema til handleplan for B. Det fremgår at udarbejdelsen af handleplanen er påbegyndt den 6. januar 2023. Handleplanen synes ikke færdig og er ikke underskrevet.

Der foreligger et journalnotat af 16. januar 2023. Under beskrivelse er anført ”Der er samtale med faren + [C]. Moren rejste den 6. januar til [Å By], og faren blev alene med børnene.” (Mit embedes oversættelse).

Følgende fremgår af notatet:

"Efter børnene ellers blev anbragt hos en plejefamilie, tog de med deres forældre og holdt jul i [X By], og faren var sammen med børnene indtil de skal anbringes på en døgninstitution. Da Socialstyrelsen mangler SFU er man afventende med det. Og da faren ikke længere kunne vente, besluttede han sig for, at tage hjem med dem så de kan være trygge, der var stadig nogen på venteliste i anbringelsesstedet." (Mit embedes oversættelse)

Der foreligger et journalnotat af 18. januar 2023. Det fremgår af notatet bl.a., at børnene den 17. januar 2023 rejste med deres far, A, til [Z Bygd].

Der foreligger en socialfaglig undersøgelse dateret den 25. januar 2023 om B. Det fremgår, at undersøgelsen er påbegyndt den 13. december 2022 og afsluttet den 14. april 2023. Det fremgår bl.a., at A den 13. marts 2023 fik forældremyndigheden alene. Følgende fremgår bl.a. af undersøgelsen:

"[...]

Resumé

Mens [B's] forældre arbejdede i [...], og mens de boede hos deres bedsteforældre i [Z Bygd], blev [B] seksuel krænket, hvormed undersøgelsen blev påbegyndt den 20.11.2022. Efter [C's] søster [B] var blevet seksuel krænket af sin bedstefar blev hun sammen med sin lillebror anbragt uden for hjemmet med morens accept. Efter 12 dage hos en plejefamilie vil plejeforældrene slippe børnene igen, hvor de blev hjemsendt igen. [B] og broren boede alene med deres far i [Z Bygd], de ved ikke, om moren kommer tilbage til [Z Bygd].

[...]

Vurdering af sagen

Børne og Familieforvaltningen, havde ved undersøgelse og samtaler og indhentelse af udtalelser vurderet:

- Man skal arbejde hen imod, at [B] skal have samtaler, hun skal støttes i og vejledes og skal banes vej for, de mange spørgsmål og tanker for at gøre det lettere for hende
- Efter [B's] plejeforældre slap hende igen og kom tilbage til sin far, og efter faren har fået forældremyndigheden, bor familien trygt i en lejebolig, og faren har fået arbejde i [Z Bygd] og har sine børn i trygge forhold, vurderes det, at de skal bo hos deres far.
- Det vurderes, at forældrene skal i misbrugsbehandling for euforiserende stoffer, for at opnå, at børnene har et trygt og stabilt forhold i hjemmet i deres her dage.
- Det vurderes, at der skal sættes begrænsninger for [B's] brug af mobil inden sengetid og om natten, da hun møder træt i skolen
- Det vurderes, [B] er træt i skolen og skal sove ud om natten.

Forældrenes udtalelser:

Den 26.04.2023 under høringen i sociale forhold havde faren ingen ønsker om indvendinger.

Den første vurdering om at [B] skal have samtaler har faren ikke noget imod. Den anden vurdering, at hun skal blive boende hos sin far har faren ikke noget imod, og sagde, at han ikke kommer til at forlade dem igen. Han nævnte at moren kommer til sommer i juni, når hun bliver færdig med sin uddannelse i [Å By]. Deres lejebolig er et gammelt hus, han søger bolig. Han har fået fast arbejde som renovationsmedarbejder. Nu hvor moren kommer hjem igen, var de blevet enige om, at de begge vil i misbrugsbehandling på grund af deres børn. Faren var i behandling i 2013 men var faldet i igen.

Den fjerde vurdering, faren arbejder for, at der skal sættes grænser for [B], og han glæder sig til moren kommer hjem så de kan samarbejde om opdragelsen, det er svært at sætte grænser for en teenager når man er enlig, det lidt hårdt, samtidig med at sørge for alt i huset.

Femte vurdering, faren er opmærksom på, at [B] skal være udsovet." (Mit embedes oversættelse)

Der foreligger en socialfaglig undersøgelse dateret den 25. januar 2023 om C. Det fremgår, at undersøgelsen er påbegyndt den 13. december 2022 og afsluttet den 19. maj 2023. Det fremgår bl.a., at A den 23. marts 2023 fik forældremyndigheden alene. Følgende fremgår bl.a. af undersøgelsen:

"[...]

Vedr. familien og kontakter:

Barnets udtalelser:

Den 10.03.2023 er socialsagsbehandleren i [Z Bygd], og under samtale med [C] oplyste han, at han ønsker at blive hos sin far, da han har det godt hos ham. Han sagde, at han savnede sin mor, men det er ikke til gene. Og han nævnte, at hun har fået en kæreste.

Den 10.05.2023 sagde [C] under samtalen, at han savner sin mor, moren er rejst til [Å By] den 06.01.2023 for at uddanne sig, og når hun kommer, vil han sejle med Targa for at være sammen med hende.

Moren kommer tilbage til [Z Bygd] til sommer, når hun er færdiguddannet, men når hun kommer, skal hun fortsætte med sin praktiktid i [...].

Forældrenes udtalelser:

Den 10.03.2023 havde sagsbehandleren samtale med faren i [Z Bygd], han oplyste, at han var blevet single. Moren er rejst til [...] for at uddanne sig. Faren forestiller ikke, at han vil rejse igen, det er vigtigere at børnene er hjemme. Han havde fortrudt, at børnene blev anbragt uden for hjemmet. Han sagde, at det næste bliver, at børnene bliver anbragt i et børnehjem, som er blevet bevilget. Han kan ikke forestille at slippe dem. Han vil nødig rejse fra sine børn. Faren har ikke noget imod, at han og kæresten er gået fra hinanden, han er vant til at klare alt husligt og madlavning. Og hvis moren får lyst til at komme tilbage, vil han ikke have noget imod det. Han nævnte, at moren har skrevet under på, at han får forældremyndigheden, og brevet er blevet afsendt, og når han har skrevet under, vil det blive sendt til rigsombuddet.

[...]

Forældrenes udtalelser:

[...]

Om at børnene ellers var blevet anbragt uden for hjemmet sagde han, at han ikke vil forlade sine børn.

[...]

Resumé

Mens [C's] forældre arbejdede i [...], og mens de boede hos deres bedsteforældre i [Z Bygd], var søsteren [B] blevet seksuel krænket, hvormed undersøgelsen blev påbegyndt den 20.11.2022. Efter [C's] søster [B] var blevet seksuel krænket af sin bedstefar blev han sammen med sin søster anbragt uden for hjemmet med morens accept. Efter 12 dage hos en plejefamilie vil plejeforældrene slippe børnene igen, hvor de blev hjemsendt igen. De boede alene med deres far i [Z Bygd], de ved ikke, om moren kommer tilbage til [Z Bygd].

[...]

Vurdering af sagen:

Børne og Familieforvaltningen, havde ved undersøgelse og samtaler og indhentelse af udtalelser vurderet:

- Det er ønskeligt, at [C] skal tale om savn af sin mor, da skolen har bemærket det, at på grund af savn af sin mor er det svært at få ham til at lave noget.
- Efter [C's] plejeforældre slap ham igen og kom tilbage til sin far, og efter faren har fået forældremyndigheden, bor familien trygt i en lejebolig, og faren har fået arbejde i [Z Bygd] og har sine børn i trygge forhold, vurderes det, at de skal bo hos deres far.
- Det vurderes, at forældrene skal i misbrugsbehandling for euforiserende stoffer, for at opnå, at børne har et trygt og stabile forhold i hjemmet i deres hver dage.

Forældrenes udtalelser:

Den 19.05.2023 under høringen i sociale forhold havde faren ingen ønsker om indvendinger.

Han fortalte, at [C] er syg og har feber. Han glæder sig utrolig meget til moren kommer.

Første vurdering, han fortalte, at det er mærkbart, at han savner sin mor, men gudskelov skal moren tilbage til [Z Bygd].

Anden vurdering, om at blive hos sin far, faren havde ingen indvendinger og sagde, at han ikke vil forlade ham igen.

Tredje vurdering, faren vil gerne i misbrugsbehandling for sit misbrug af euforiserende stoffer. Da moren besluttede sig til at komme tilbage blev de enige om,

at de begge skal i behandling for børnenes skyld. Faren var i behandling i 2023, men faldt i igen.” (Mit embedes oversættelse)

Der foreligger et journalnotat af 2. februar 2023. Af notatet fremgår følgende:

”Børnenes mor [D] er forældremyndighedsindehaver. Pt. Er hun under uddannelse i [Å By]. Idet hun ikke vil skrive under handleplanen, blev sagen taget op sammen med afd.leder [...] og fagchefen.

[D] var ikke enig og vil ikke skrive under på handleplanen. Hun mente, at børnene ikke havde handlet som påstået mens de var hos deres plejefamilie, og vil ikke skrive under. Hun har anlagt sag i retten om, forældremyndigheden skal overgives til børnenes far [A].

Under høringen af faren, har han tilkendegivet at han gerne vil beholde børnene. Og da han havde lejet et hus i [Z Bygd], kan han bo der sammen med dem.

Under mødet blev det besluttet, at børnene skal blive deres far, da faren skal blive i [Z Bygd]. Han er stoppet med at arbejde i [...]. Der skal indhentes bekræftelse på, at moren vil give forældremyndigheden til faren. Afgørelsesbrevet skal ændres.” (Mit embedes oversættelse)

Der foreligger en blanket af 14. februar 2023 til indhentning af udtalelse fra skolen vedrørende B. Det fremgår, at blanketten er udfyldt af skolen den 20. februar 2023.

Af et journalnotat af 23. februar 2023 fremgår det, at der har været ført samtaler med børnene og A i forbindelse med udarbejdelse af socialfaglig undersøgelse.

Det fremgår af et journalnotat af 7. marts 2023, at en sagsbehandler ved kommunen har haft en telefonisk samtale med moren om, at arbejdet med at overflytte forældremyndigheden til A er i gang. Det fremgår dertil, at sagsbehandleren telefonisk aftaler et hjemmebesøg med A dagen efter.

Følgende fremgår af et journalnotat af 10. marts 2023:

"Vi var på besøg i farens og [B's] og [C's] hjem. Samtidig med at vi skal inspicere hjemmet, og for at forhøre os om, om faren skal sejle igen. Og for at høre om, hvordan børnene har det. Da vi kom ind, var det mærkbart, at huset de havde lejet var gammelt, gulvet i køkkenet var gammelt, når man kommer ind kan man lugte at huset var gammelt. Det til trods, så var huset lidt stort med to værelser. Der var rent.

Faren var blevet enlig. Moren var rejst til [...] for at uddanne sig. Faren forestiller sig ikke, at han skal ud at sejle, det er vigtigere at have børnene hjemme. Han havde fortrudt at børnene blev anbragt uden for hjemmet. Han nævnte, at det næste bliver, at børnene skal anbringes i børnehjemmet, og at det var blevet bevilget. Han ikke forestille sig ikke at have dem. Han nævnte, at han ikke vil væk fra sine børn.

Jeg talte med [C], han er nem at tale med og er åben. Han har ikke noget imod at være hos sin far og vil gerne forblive hos ham. Han nævnte, at han savner sin mor, men nævnte at det ikke til gene. Han sagde også, at hun har fået en anden kæreste, andet nævneværdig havde han ikke om hende.

Jeg talte også særskilt med [B]. Hun har heller ikke noget imod, at de var kommet hjem til deres far. Men selv ville hun ellers ikke bo i [Z Bygd], men vil gerne have, at hendes bror skal være hos sin far, selv ville hun gerne rejse. Jeg spurgte ind til om hun kunne forklare nærmere om det, men sagde overhovedet ingenting. Jeg forklarede hende, at det var vigtigt, at hun fortalte mig, hvorfor hun har det ønske. Hun sagde overhovedet ingenting.

Faren havde nævnt mens der samtale med børnene, at [B] havde med at være sur på sin far, det er mærkbart, at det var hårdt med overgangen til puberteten. Derfor var det svært at vurdere med hensyn til hendes ønske om rejse. Da overgangen til hendes pubertet var hård. Men det var ikke bekymrende med [B]. Hun sagde også at hun ikke havde behov for samtaler. Og hun havde ikke noget imod at komme tilbage til deres far.

Til sidst mødte jeg faren igen. Han nævnte, at han havde været ude for en ulykke mens han var på arbejde og havde konsulteret en læge i [X By]. Han nævnte, at de ellers søgte en anden bolig i [Z Bygd], og har været på venteliste i to år. Han har det godt med, at han og kæresten gik fra hinanden, han havde været vant

til at ordne alt husligt alene og madlavningen. Men hvis moren kom tilbage, vil han ikke have noget imod det.

Jeg nævnte, at eftersom der var plads til børnene hos deres far, så vil man vurdere sagen om anbringelsen i en institution. At han vil høre fra os.

Han nævnte, at moren havde givet afkald på forældremyndigheden over børnene og givet den til børnenes far, og brevet var sendt, og når han har skrevet under skal brevet sendes til rigsombuddet. Vi aftale at vi holder kontakten.

Der var ikke flere spørgsmål fra dem eller emner de vil tale om, så vi gik fra stedet.” (Mit embedes oversættelse)

Der foreligger et udfyldt skema af 30. marts 2023 om faglig vurdering foretaget på baggrund af underretning vedrørende B modtaget samme dag.

Der foreligger en socialvagtsrapport af 10. april 2023 vedrørende B.

Der foreligger et udfyldt skema af 11. april 2023 om faglig vurdering foretaget på baggrund af underretning vedrørende B modtaget samme dag.

Der foreligger et journalnotat af 20. april 2023 om, at partshøring af A skal foretages over telefonen.

Der foreligger journalnotat af 21. april 2023 om samtale med A vedrørende underretninger modtaget om B.

Der foreligger et journalnotat af 26. april 2023 om, at A høres over den socialfaglige undersøgelse vedrørende B.

Der foreligger et udateret journalnotat om, at den socialfaglige undersøgelse vedrørende B afsluttes og lukkes den 8. maj 2023.

Der foreligger et udkast til handleplan for B. Handleplanen er dateret den 8. maj 2023. Flere dele af skemaet mangler at blive udfyldt. Handleplanen er ikke underskrevet.

Følgende fremgår af et journalnotat af 25. maj 2023:

"Den 19.05.2023 havde børnenes far intet at bemærke om, om der eventuelt skulle rettes op på noget socialfagligt, og havde ikke noget imod den. [C] er syg, og han sagde, at han har feber. Han glæder sig rigtig meget til moren kommer. Første vurdering var det mærkbart, at han savnede sin mor, men gudskelov oplyste han, at moren kommer tilbage til [Z Bygd].

Den anden vurdering om, at han skal blive boende hos sin far, det har faren ikke noget imod og sagde, at han ikke kommer til at forlade ham igen.

Tredje vurdering, faren vil gerne i behandling for sit misbrug af euforiserende stoffer. Nu da moren skal komme tilbage, så var de blevet enige om, at de begge skal i behandling. Faren havde ellers været i behandling i 2013, men var faldet i igen." (Mit embedes oversættelse)

Der foreligger tillige et journalnotat af 25. maj 2023 om samtale med A og C den 10. maj 2023 i forbindelse med udarbejdelsen af den socialfaglige undersøgelse.

Der foreligger et udkast til handleplan for C. Handleplanen er dateret 22. maj 2023 og er ikke underskrevet.

Der foreligger et journalnotat af 9. juni 2023, hvoraf det følgende fremgår:

"Det er først i dag jeg ringede til hende, jeg forklarede hende, at jeg er hendes nye sagsbehandler. Og at hun havde ønsket at blive ringet op vedr. forældremyndigheden.

Hun bekræftede.

Hun forklarede, at hun havde ringet til retten med et ønske om, at forældremyndigheden skal tilgå faren. Retten havde svaret, at de godt kan gøre det.

Jeg spurgte ind til om hun og faren havde drøftet det, det bekræftede hun. Og, at de begge havde accepteret, at faren skal have forældremyndigheden.

Jeg oplyste hende om, at de begge skal tage til politistationen for at skrive under. Hvis de er enige, så kan det ske gennem politiet. Det er noget andet, hvis de havde uoverensstemmelser, så skal det gå gennem retten.

Hun forstod det, og vil give børnenes far besked, og vi blev enige om, at jeg skulle ringe til dem igen, for at høre om status. Hun forstod det.” (Mit embedes oversættelse)

Der foreligger et udfyldt skema af 3. oktober 2023 om faglig vurdering foretaget på baggrund af en underretning modtaget samme dag vedrørende A.

Blandt modtagne bilag til klagen fra A fremgår en e-mail af 5. oktober 2023 fra sagsbehandleren til A. Det fremgår, at der er kommet endnu en underretning vedrørende B, og at sagsbehandleren ønsker at tale med A samme dag kl. 11.

Der foreligger en blanket til samtykkeerklæring dateret den 23. oktober 2023 til anbringelse af C uden for hjemmet. Samtykkeerklæringen er ikke underskrevet. Der foreligger også en blanket til samtykke til indhentning af oplysninger. Blanketten er dateret den 23. oktober 2023 og er ikke underskrevet.

Den 23. oktober 2023 klagede A til mig over, at kommunen endnu ikke havde truffet afgørelse om hjemgivelse af hans to børn.

Blandt modtagne bilag til klagen fra A foreligger en e-mailkorrespondance mellem en sagsbehandler og A. Den 30. oktober 2023 skriver A følgende til sagsbehandleren:

”Hej. Hvis jeg vil have børnene bragt helt hjem, kan jeg mon få et skema? Eller har kommunen noget?” (Mit embedes oversættelse)

Sagsbehandleren svarer følgende til A ved e-mail af 30. oktober 2023:

”Tak for dit brev.

Du kan enten skrive pr. mail eller også sende det pr. post.

Vedrørende ønsket om hjemtagelse, så skal du forklare om, hvorfor du ønsker dem hjemtaget, om I har gjort nogle tiltag (f.eks. om I har gjort tiltag af indholdet af SFO) hvad I har opnået, og hvordan I er stillet i dag." (Mit embedes oversættelse)

A skriver herefter følgende ved e-mail af 30. oktober 2023 til sagsbehandleren:

"Jeg kom til at slette min lange skrivelse. Der er ikke så lang tid til, at jeg får min lejlighed, jeg står som nr. 2, jeg har et tilbud i [...], hvis nr. 1 ikke tager imod så bliver den givet til mig.

Andre huse er også ved at være klar. Jeg arbejder hos en tømrer, så jeg følger godt med i deres arbejde.

Det er meget ønskeligt at få børnene hjem, jeg er blevet meget klog af skade, da de blev anbragt uden for hjemmet. De vil alle sammen hellere bo hos mig. [B] vil også gerne bo hos mig, storebroren skal jo hjem. For ham, er det hårdt med uddannelsen, han er ellers under uddannelse hos [...]. Han har planer om at blive tømrer. Jeg og [B] taler mere sammen nu, jeg finder godt, at min datter efterhånden bliver mere åben. [C] er god til at omsætte følelserne til ord. Selvom han savnede sin kære mor, så er han så dygtig. Moren har begyndt sin praktikperiode i [Å By]. Og jeg ved ikke, om hun kommer tilbage. Jeg er enlig, og jeg er kun tilfreds med, at der ikke er nogen misbrugere i huset. Jeg er ovre med at være medmisbruger. At jeg er begyndt at gøre tiltag med at tage mine kære børn mere alvorligt kan børnene også mærke og føler sig mere hørt. Der er ikke længe til, at vi får en bolig. Det var jo ellers sådan, at vi anbragte børnene uden for hjemmet indtil vi fik en bolig, men bare for at bruge en masse ressourcer selv. Beslutningen blev ellers taget af moren og jeg for at vi kunne komme af med gælden. Det viste sig, at det var lige inden vores veje skiltes. Hun gav mig forældremyndigheden, hvor vi skrev under. Jeg er lidt usikker på, hvad jeg skal skrive. Så, foreløbig er det, hvad jeg kan skrive." (Mit embedes oversættelse)

Der foreligger en indstilling af 20. november 2023 til godkendelse af anbringelse af C uden for hjemmet med forældremyndighedsindehavers samtykke. Indstillingen er underskrevet af fagchefen. Det fremgår bl.a., at:

"Forvaltning for Børn og Familie indstiller over for Børne- og Familieudvalget at pågældende barn:

- *[C] cpr.nr: [...], anbringelse udenfor hjemmet med forældremyndighedsindehaveren accept, at ansøgning om anbringelse uden for hjemmet skal godkendes."*

og

"Det er planen, at personalet i Forvaltningen for Børn- og Familie skal på bygdetur i [Z Bygd] for at forhøre sig nærmere. Det er planen, at man tale med faren om børnenes pædagogiske behov." (Mit embedes oversættelse)

Indstillingen ses ikke at være godkendt.

Den 23. november 2023 præciserede A sin klage over for en af mine medarbejdere. A oplyste, at hans børn tidligere havde været anbragt hos en plejefamilie, men at de har boet hjemme hos ham i over et år. A oplyste endvidere, at han i midten af oktober 2023 havde anmodet kommunen om hjemgivelse af sine børn.

Den 22. december 2023 anmodede jeg kommunen om at oplyse, om kommunen havde modtaget en anmodning fra A om hjemgivelse af hans børn, og i bekræftende fald om status på kommunens behandling af sagen.

Kommunen svarede mig ved brev af 8. januar 2024. Kommunen oplyste, at kommunen den 30. oktober 2023 havde modtaget en skriftlig anmodning fra A om hjemgivelse af hans børn. Dertil oplyste kommunen:

"Forvaltning for Børn og Familie har i tiden været udfordret med sygemeldinger og manglende sagsbehandlere, der har kunne tage over i sagsforløbet. Desuden har Forvaltning for Børn og Familie været udfordret i at kunne komme til [Z Bygd], for at undersøge de hjemlige forhold. I denne forbindelse har Forvaltning for Børn og Familie ansat en rejsende sagsbehandler, der vil fokusere på Kommunens bygder og øvrige byer.

Forvaltning for Børn og Familie må på det nuværende grundlag beklage ventetiden overfor [A], men Forvaltningen prioriterer behandlingen af [A's] ansøgning om hjemgivelse af [B] samt [C]."

Ved brev af 30. januar 2024 bad jeg om kommunens udtalelse til, at A havde haft sine to børn boende hjemme i over et år, uden at kommunen havde truffet afgørelse om hjemgivelse. Jeg henviste til min tidligere udtalelse 2023-5, hvor jeg udtrykte alvorlig kritik af, at en kommune ikke havde truffet en afgørelse om hjemgivelse, inden de af kommunen anbragte børn flyttede hjem, samt at kommunen ikke havde håndhævet afgørelsen om anbringelse, indtil kommunen traf afgørelse om hjemgivelse.

Der foreligger et udfyldt skema af 22. marts 2024 om faglig vurdering foretaget på baggrund af underretning vedrørende B modtaget samme dag.

Jeg rykkede kommunen for svar den 9. april 2024.

Den 11. april 2024 oplyste kommunen, at kommunen var i gang med at undersøge sagen, og at kommunen ville vende tilbage med et svar i uge 17.

Den 25. april 2024 modtog jeg følgende udtalelse fra kommunen:

"Orientering om sagens videre forløb

Vi kan fra Forvaltning for Børn og Familie oplyse, at [A's], [...] ansøgning om hjemgivelse ellers skulle have været opstartet, men på grund omstændighederne kunne man ikke foretage tjenesterejser til [Z Bygd], så man har afventet ansættelse af en rejsende sagsbehandler.

Nuværende planer er således:

- Fra den 6. maj til den 8. maj tager den rejsende sagsbehandler til [Z Bygd] for at foretage samtaler med barnet og forælderen, hvordan børnene har det i hjemmet og høring om hvordan det har været for faren at have børnene hjemme.
- Efter turen til [Z Bygd] laver den rejsende sagsbehandler indstilling om hjemtagelse eller afslag, det er chefen der tager stilling til det.
- Hvis hjemtagelsen tillades, så skal der laves en skriftlig beslutning, og derfra vil hjemtagelsen være registreret i systemet.

- Men, hvis der er afslag om hjemtagelse, så vil man forsøge samarbejde med [A] fra sagens status.

Efter hjemkomsten fra [Z Bygd] så skal sagen i første omgang vurderes, og der laves en beslutnings indstilling hurtigst muligt, på nuværende tidspunkt kan man ikke fastsætte en dato, men man regner med ca. to måneder for rejse og administrativt arbejde." (Mit embedes oversættelse).

Den 6. maj 2024 anmodede jeg kommunen om at modtage samtlige akter i sagen. Jeg anmodede endvidere kommunen om en udtalelse og anførte følgende:

"Jeg beder kommunen om i sin udtalelse særligt at redegøre for følgende:

1. Jeg anmoder kommunen om at oplyse datoen for anbringelsen af børnene uden for hjemmet, herunder om der var tale om anbringelse med eller uden [A] og eventuel anden forældremyndighedsindehavers samtykke.
2. Jeg anmoder kommunen om at oplyse datoen for, hvornår børnene kom hjem for at bo hos [A].
3. Jeg anmoder kommunen om at udarbejde en tidslinje over alle sagsskridt, som kommunen har foretaget i forbindelse med, at børnene kom hjem for at bo hos [A].
4. Jeg anmoder kommunen om at oplyse begrundelsen for, at kommunen ikke traf en afgørelse om hjemgivelse, før børnene flyttede hjem til [A].

Jeg henviser i den forbindelse til, at kommunen, før kommunen træffer afgørelse om hjemgivelse, skal have afklaret fem væsentlige forhold. Dette fremgår af § 41 i inatsisartutlov nr. 20 af 26. juni 2017 om støtte til børn med senere ændringer (herefter børnestøtteloven).

Det fremgår af børnestøttelovens § 41, stk. 1, at inden kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om ophør af anbringelse uden for hjemmet, skal kommunalbestyrelsen sikre, at forældremyndighedsindehaveren er i stand til at opfylde barnets behov, at der er afholdt en samtale med barnet, indhente en skriftlig

udtalelse fra anbringelsesstedet, sikre at barnet og forældrene er velforberedte på hjemgivelse og sikre, at der er udarbejdet en handleplan for hjemgivelse samt forberedt eventuel støtte til barnet, forældremyndighedsindehaveren og eventuelt barnets netværk for perioden umiddelbart før og efter hjemgivelsen.”

Følgende fremgår af et journalnotat af 6. maj 2024 med titlen ”Hjemmebesøg til hjemgivelsessag [Z Bygd]”:

”Efter er der i dag hjemmebesøg i deres hjem vedr. sagen om hjemgivelse. Familiens hjem er et enfamiliehus med to soveværelser. [A] og [C] sagde, at de deler værelse, Og [B] sover for meste i stuen og ser fjernsyn/film. [A’s] ældste søn bruger værelset. Det sker, at [B] nogle gange går ind til sin for at sove. Hjemmet er ryddeligt, der er ingen grund bekymring for at hjemgive børnene, faren sørger godt for børnene. [A] arbejder hos [...]. Børnene går i skole. B skal på elevhjem i august. Børnene ser ud til at trives hos deres far. Børnene blev anbragt uden for hjemmet nov/dec 2022. Men det varede kun kort tid anbringelse med anbringelse, ca. 3-4 uger. Der er samtale med børnene om hjemgivelsen i morgen.” (Mit embedes oversættelse)

Der foreligger en indstilling af 7. maj 2024 om hjemgivelse af børnene til A.

Der foreligger et journalnotat af 8. maj 2024. Følgende fremgår af notatet:

”Der foretoges samtale med børnenes for at høre deres mening om hjemtagelsen. Børnene har selv ønske om at blive hjemgivet til deres far. Det blev taget til efterretning.” (Mit embedes oversættelse)

Den 10. maj 2024 modtog jeg følgende opfølgning om sagen fra kommunen:

”Vedr. Opfølgning af [A’s] klage

Afgørelse efter bygdeturen i [Z Bygd]

Den 25. april 2024 meddelte vi skriftligt, at når bygdeturen er gennemført, så ville vi skriftligt vende tilbage med status på ovennævnte.

Nu er bygdeturen efterhånden gennemført, og sagsbehandleren har således oplyst følgende status.

Den 6. maj 2024 besøgte familiesagsbehandleren hjemmet, og vurdering foretages efter betingelserne og hjemmet blev også undersøgt, og efter vurderingen, så blev det godkendt.

Den 8. maj 2024 var der samtale med [B], og der blev samtidig drøftet hendes kommende elevhjems ophold i august 2024. Det er tydeligt mærkbart, at der er sket fremskridt i forhold til de emner man skal tage op under samtalen. Børnene lever trygt i hjemmet, til støtte for deres eget ønske som tages til efterretning, så vil sagsfremstillingen blive lavet med indstilling om at støtte dem.

Den 7. maj blev sagsfremstillingen lavet, med et formål om hjemgivelse af børnene, og den blev godkendt.

Aktuelt er man i gang med at udarbejdelse af nærværende brev til afgørelse om hjemgivelse, og den vil blive sendt til børnenes far [E] [jeg går ud fra, at der skal stå [A], min bemærkning]. Og familien har godkendt indstilling til BFC, således at man følger med i familien. Således er sagen hermed færdigbehandlet herfra.” (Mit embedes oversættelse).

Kommunens brev af 10. maj 2024 var vedlagt kommunens afgørelse af 10. maj 2024 om hjemgivelse af børnene til A.

Den 20. juni 2024 rykkede jeg for kommunens udtalelse og fremsendelse af sagens akter. Kommunen svarede samme dag, at kommunen var i gang med at udarbejde et svar, og at kommunen ville vende tilbage ugen efter.

Den 25. juni 2024 modtog jeg kommunens udtalelse af samme dato. Følgende fremgik af udtalelsen:

”Hermed en redegørelse

1. Mor som på det tidspunkt havde forældremyndigheden gav samtykke til anbringelse for [C] og [B] dateret 24. november 2022 som vedlægges. [A] fik forældremyndigheden pr. 13. marts 2023

Børnene blev anbragt hos en plejefamilie i [X By] 2. december 2022

2. Børnene kom hjem til forældrene 22. december 2022 for at holde jul sammen med dem, begge forældre kom til [X By] fra [Z Bygd] hvor moren [D] fik at vide at plejefamilien ville give slip på børnene og at sagsbehandleren nu arbejdede på at de i stedet skulle anbringes ved en døgninstitution. Børnene kom hjem til forældrene mens der venttes på en institutionsplads.
3. 23. juni 2023 blev der foretaget en samtale med [A] og børnene (moren var flyttet til [Å By]) i [Z Bygd]. Efter samtale med [C] og [B] samt [A] meddelte sagsbehandleren at der ville arbejdes på at anbringelse på en døgninstitution annulleres.
4. Hvorfor der ikke blev truffet en afgørelse om hjemgivelsen før maj 2024 skyldes desværre mangel på sagsbehandler. Afgørelsesbrev vedr. hjemgivelse vedlægges som bilag”.

Kommunens udtalelse var vedlagt to samtykkeerklæringer af 24. november 2022 til anbringelse uden for hjemmet af børnene. Et for hvert barn. Samtykkeerklæringerne var underskrevet af moren. Kommunens udtalelse var endvidere vedlagt kommunens afgørelse af 10. maj 2024 om hjemgivelse af børnene. Afgørelsen var stilet til A.

Den 11. juli 2024 anmodede jeg på ny kommunen om at fremsende samtlige akter i sagen, da det var mit indtryk, at jeg ikke havde modtaget samtlige akter i sagen.

Samme dag meddelte kommunen, at kommunen ville samle alle sagens akter og fremsende disse.

Den 16. juli 2024 modtog jeg sagens akter opdelt for hvert barn.

Den 3. september 2024 anmodede jeg på ny kommunen om yderligere akter. Jeg henviste til, at der blandt de modtagne akter eksempelvis ikke forelå kommunens afgørelse om anbringelse samt sagsfremstilling i forbindelse hermed, notater om samtaler med børnene både i forbindelse med anbringelsen, under anbringelsen og i forbindelse med hjemgivelsen samt de underretninger, som kommunen

havde modtaget. Jeg bad kommunen om at oplyse, såfremt kommunen ikke var i besiddelse af flere akter end dem, som kommunen allerede havde fremsendt. Endelig bad jeg kommunen om at oplyse, hvorvidt kommunen, over for børnene, havde truffet afgørelse om hjemgivelse med tilhørende klagevejledning.

Den 5. september 2024 modtog jeg kommunens svar. Brevet var vedlagt kommunens udtalelse af 10. maj 2024 samt kommunens afgørelse af 10. maj 2024 om hjemgivelse af børnene, som jeg tidligere havde modtaget den 10. maj 2024. Kommunen anførte i sit svar, at det vedlagte blev fremsendt på baggrund af min anmodning om at blive oplyst i sagen, og at jeg kunne kontakte kommunen ved yderligere spørgsmål.

Den 12. september 2024 sendte jeg kommunes udtalelse af 25. juni 2024 i høring hos A. Jeg modtog ingen bemærkninger fra A.

Den 24. september 2024 kontaktede en af mine medarbejdere telefonisk en medarbejder i kommunen. Med henvisning til min e-mail af 3. september 2024 samt kommunens svar ved e-mail af 5. september 2024 efterlyste min medarbejder kommunens besvarelse af spørgsmålene, herunder hvorvidt jeg havde modtaget alle sagens akter. Kommunens medarbejder ville undersøge sagen og vende tilbage.

Den 7. oktober 2024 modtog jeg sagens akter fra kommunen.

Blandt de modtagne akter fremgik ingen dokumenter vedrørende afgørelse om hjemgivelse med tilhørende klagevejledning truffet over for børnene. Der forelå ligeledes ingen dokumentation for, hvorvidt kommunen havde foretaget en vurdering af, hvorvidt det enkelte barn burde meddeles en afgørelse om hjemgivelse.

6. Opfølgning

Ved brev af 26. maj 2025 svarede kommunen bl.a., at forløbet i sagen havde været præget af turbulente vilkår samt forældede systemer og procedurer, som kommunen siden havde rettet op på. Kommunen svarede videre, at der i dag er

et tættere samarbejde mellem sagsbehandlerne og afdelingslederne. Kommunen svarede endvidere, at kommunen i dag har rejsende sagsbehandlere, som er tættere på familier og børn i bygderne.

Kommunen svarede endelig, at kommunen tog mine henstillinger til sig og havde styrket foretagsomheden i forhold til følgende tiltag: Stærkere faglige retningslinjer for arbejdsgangen, afdelingsledernes involvering i sagerne, opmærksomhed på samtykkeerklæringer, handleplaner samt korrekt og rettidig dokumentation, betydelig styrkelse af journalføringen og en prioritering af uddelegering og overdragelse af sager, som skal sikre en glidende overgang og forhindre at lignende fejl gentages.

Den 4. juni 2025 meddelte jeg kommunen, at jeg noterede, at kommunen ikke konkret havde forholdt sig til min henstilling om, at kommunen i overensstemmelse med børnestøtteleven fremadrettet sikrer, at kommunen i forbindelse med afgørelse om hjemgivelse foretager en vurdering af, om et barn bør meddeles en afgørelse med tilhørende klagevejledning.

Jeg meddelte kommunen, at jeg antog, at kommunen fremadrettet vil sikre opmærksomheden herpå gennem kommunens retningslinjer og afdelingsledernes større involvering i sagerne.

Endelig meddelte jeg kommunen, at jeg derudover tog kommunens bemærkninger til efterretning og afsluttede på den baggrund min behandling af sagen.